

СТАНОВИЩЕ

относно конкурса за „професор“ по научната специалност, Генетика, обявен в ДВ бр. 36 от 23.04.2024 год. с кандидат доцент д-р Божин Максимов Божинов от професор дн Анелия Венева Янчева, определена съгласно Заповед № РД 16-808/18.06.2024 год. на Ректора на Аграрен университет – Пловдив за член на научното жури

1. Кратко представяне на кандидата.

Доцент д-р Божин Божинов завършва висшето си образование през 1990 годита във ВСИ „В. Коларов“, гр. Пловдив /настоящия АУ/ с диплома за инженер агроном. Постъпва на работа в ИПТК, Чирпан, ССА и започва селекционна работа при памука в периода 1990-1995. През 2000 получава образователната и научна степен „доктор“. В периода 1995-2008 заема длъжностите асистент, старши асистент, главен асистент, доцент, кат. Генетика и селекция на АУ, Пловдив. В този период през 2005 год. се хабилитира и заема длъжността доцент, като се занимава с преподавателска и научна дейност, както и ръководство на дипломанти и докторанти. От 2008-2016 год. е декан на Факултета по Агрономство на АУ, като отговаря за организация на учебната и научна дейност на факултета и академичния и професионален растеж на преподавателския, технически и помощен персонал. От 2016 до 2020 год е ръководител на катедра „Генетика и селекция“, а от 2024 е ръководител на катедра „Физиология на растенията, биохимия и генетика“ с многобройните отговорности свързани с организационна, преподавателска и научна дейност.

2. Общо описание на научната продукция.

Научната продукция на доц. Божинов от началото на научната му кариера включва 3 публикации свързани с образователната и научна степен „доктор“. За хабилитирането за академичната длъжност „доцент“ са представени 25 публикации в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, както 10 в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. В настоящият конкурс за „професор“ доц. д-р Божин Божинов участва с обща продукция от 13 труда, групирани по следния начин:

- *Хабилитационен труд – монография – 1 брой*
- *Научни-публикации по номенклатурната специалност – 12 броя, от тях:*
- *Публикации с импакт фактор в научни списания от световните бази данни – 5 броя*
- *Публикации в рецензирани и реферирани научни списания от световните бази данни – 7 броя;*

Личното участие на доц. Божинов в посочените 13 труда се илюстрира с факта, че 3 от тях са самостоятелни, в 1 от публикациите е първи автор, в 1 от публикациите е втори автор, а в останалите 8 - е трети, следващ или кореспондиращ автор. Към научната продукция на кандидата трябва да се добавят и издадените учебници и учебни помагала и тестове свързани с преподавателската му дейност.

- *Учебници – 1 брой.*
- *Учебни ръководства – 2 брой.*
- *Тестове за кандидат студенти и ученици*

Съгласно справката за изпълнението на МНИ от ЗРАСРБ и правилника за прилагането му в АУ, Пловдив за професионално направление 4.3. Биологически науки доц. Божинов покрива и надхвърля минималните изисквания. При изискуем минимум от 600 т., за академична длъжност „професор“, кандидата има 697, 52 т.

За изготвяне на становището подлежат на анализ **13 броя** научни труда.

3. Преподавателска дейност.

Преподавателската дейност на доц. Божинов обхваща студенти бакалаври и студенти магистри. Учебната програма за студентите бакалаври покрива 9 дисциплини като: Растителна генетика, ДНК рекомбинантни технологии, Обща генетика, Генетика, Въведение в аграрното образование, Генетика и селекция, Законодателство, анализ и контрол на ГМО, Иновации и биотехнологии, молекулярна генетика за различни специалности като: Растителни биотехнологии, Растителна защита, Биологично земеделие, Растителна биология, Агрономство и др. Програмата за студенти магистри също е съсредоточена в девет различни дисциплини като: Молекулярно-генетични подходи в растителната защита, Генетични източници на устойчивост към вредители, Plant genetics, Основи на генетиката и селекцията, Генетика и селекция на растенията, Биотехнологични методи за размножаване при растенията, Протопластни култури, Приложни компютърни програми. Тези дисциплини са предназначени за магистри от различни магистърски курсове като: Растителна защита, студенти по програма ERASMUS, Plant medicine, Дигитализация и управление на растениевъдството, Минерално хранене и торене, Производство на посевен и посадъчен материал, Растителни биотехнологии.

Учебна заетост на кандидатката е документирана с представената справка/удостоверение от АУ- Пловдив с изходящ номер и дата ЛС-59 от 20.05.2024, която показва, че преподавателската дейност на доц. Божинов стартира през месец ноември 1998 година и продължава и до днес, като има натрупан преподавателски стаж в размер на 28 години, 9 месеца и 9 дни до 1.06.2024г.

Преподавателската дейност се допълва и с ръководството на успешно защитили дипломанти. Сред приложената документация по конкурса е и издаденото удостоверение справка за ръководство на защитили и настоящи дипломанти. Удостоверение с Изх. № 63 /05.06.2024 г потвърждава, че доц. Божинов има двама защитили дипломанти и понастоящем е ръководител на 5 дипломанта, които за зачислени през 2023г. Удостоверение с Изх.№ Д-11/07.06.2024 г ни предоставя информация за успешно защитилите докторанти на доц. Божинов. Един от докторантите защитил през 2014 г. доц. Божинов е един от двамата научни ръководители, на останалите двама докторанти защитили през 2015 и 2022 доц. Божинов е единствен научен ръководител.

Сред публикуваните учебни материали кандидата е самостоятелен автор на учебник по Обща Генетика за висшите училища, както и съавтор на две ръководства за упражнения по Генетика и тестове по биология за кандидат-студенти и ученици от 9-10 клас.

Сред представените документи по конкурса са налични и подробно описани, разработените от кандидата учебни програми. За всяка от представените по-горе изучаеми дисциплини за студенти бакалаври и магистри е налична учебна програма, която отразява лекционните теми и упражненията към тях, както и формата на контрол –изпитната програма и извън аудиторна работа.

4. Научноизследователска дейност.

Според представената справка за научните приноси, кандидата разделя приносите от научната си продукция на приноси с оригинален научно-фундаментален характер и научно-приложни приноси. Най-голяма част от научната продукция е посветена на изследвания свързани с използването на молекулярни маркерни системи (RFLP, SSR, AFLP, ISSR) и възможността за прилагането им при идентифициране на генетично разнообразие при различни селскостопански култури, като домати (публикации под номер 3 и 12 от списъка с публикации), памук (публикации 1, 9), декоративен дървесен вид пауловния (публикация 4),

както и животни в малки по размер популации от автохтонни породи кози (публикация 8). Тези оригинални резултати кандидата е обобщил и анализирал в издадената монография на английски език, която е част от научната продукция участваща в конкурса. Комбинирането на различни видове маркери фенотипни, биохимични и генетични маркери е използвано при създаването на нови генотипове домати с повишено съдържание на антиоксиданти (публикация 12, 7 и монография). Към научно-фундаменталните приноси трябва да се отбележи и разработеният метод за анализ на текстове от научна литература, достъпни в мрежата за изследване възможността на съвременните биотехнологични методи за подпомагане на селекцията в посока устойчиви добиви (публикация 6).

Научно-приложните приноси са свързани основно с практическото използване на молекулярните маркери при различни култури: домати, пауловния (публикация 3, 4, 7), памук (монография, публикация 5) и животни кози (публикация 8). Сред приносите с приложен характер са и екологично епидемиологично типизиране на патогенни щамове *E. coli*, с цел контролиране на тяхното разпространение (публикация 10), както и предложения набор от биотехнологични подходи за бързото размножаване на енергийни видове растения (публикация 2).

Направената справка в научна база данни SCOPUS показва, че доц. Божинов има 211 (без автоцитиранията) цитирания на научната продукция участваща в конкурса, като в справката за мин. изисквания той е представил 53 цитирания. Публикуваните научни трудове са в рецензирани и реферирани научни списания от световните бази данни някои от тях с висок ИФ, като сред тях трябва да се отбележат, авторитетни научни списания, като *Genome*, *Critical Reviews in Biotechnology*, *Biotechnology & Biotechnological Equipment*.

В представената справка за изпълнение на мин. национални изисквания кандидата е предоставил информация за ръководство на българския научен колектив в международен проект финансиран от Международната Атомна Агенция CRP D23025 Project № 12834 в периода 2004-2009 год.

5. Забележки и препоръки.

Нямам забележки и препоръки към кандидата.

6. Заключение.

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидата считам, че доц. д-р Божин Божинов отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение. На основа на всички изложени факти мога да определя доц. Божин Божинов, като завършен експерт в областта на растителната биотехнология, растителна генетика и молекулярна биология, изграден преподавател, лектор и отговорен научен ръководител на дипломанти и докторанти.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната му дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Агрономство при Аграрен университет – Пловдив да избере доц. д-р **Божин Максимов Божинов** за „професор” по научната специалност **Генетика**.

Дата: 14.08.2024
София

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:.....
(проф. дн Анелия Янчева)